

Monika Banach, Wydział Historyczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej

Święty Krajobraz Majów Ixil z Gwatemali: relacje ludzi i świętych miejsc w rytuale, tradycji mówionej i współczesnych narracjach

Niniejsza rozprawa doktorska jest antropologiczną analizą relacji jakie Majowie Ixil z Gwatemali utrzymują z miejscami które określają jako miejsca święte, a zwłaszcza jak owe relacje odzwierciedlają się w tradycji i historii mówionej, oraz w rytuale. Z przeprowadzonych badań etnograficznych wynika, iż historyczne jak i współczesne zagrożenia dotyczące owych miejsc wpływają na sposób jaki Majowie Ixil relacjonują swoje relacje z terytorium oraz własnym dziedzictwem. Historyczne akty wywłaszczenia ziem, represje duchowe, wykluczenie i lekceważenie praw rdzennych, jak również przemoc aparatu państwa, a także przemysł wydobywczy w regionie można wymienić jako niektóre z zagrożeń znajdujące swe odzwierciedlenie w tradycji i historii ustnej, toponimii, oraz poszczególnych ciałach fizycznych jakie uznaje się za część świętego krajobrazu. Na przykładzie wsi Ilom dokumentuję święte miejsca i analizuję jak powyższe czynniki wiążą się z relacjami ustnymi oraz jak wpływają na duchowe ekspresje. Najpierw wprowadzam w kontekst regionu Ixil oraz przedstawiam ramy teoretyczne, przegląd literatury oraz podejście metodologiczne do badań terenowych. Część I jest ogólnym opisem świętego krajobrazu Ilom wraz z wyjaśnieniem terminologii i analizą redystrybucji poszczególnych lokalizacji. W częściach II i III koncentruję się na wybranych narracjach historii i tradycji mówionej Ilom i regionu Ixil, z naciskiem na perspektywę mieszkańców na miejsca i byty, które współtworzą święty krajobraz.

